

Ciszewski, Henryk

Głos w dyskusji

Zeszyty Naukowe Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego 13, 75-80

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Henryk Ciszewski
Ostrołęka

Głos w dyskusji

Na dzisiejszej sesji podnoszono wiele kwestii w dziejach ostrołęckiej parafii i kościoła farnego.

Chciałbym poruszyć jeszcze jedno zagadnienie - uwarunkowania środowiska geograficznego i jego wpływ na przynależność parafialną. W obecnej chwili trudno wyobrazić sobie jak wyglądały warunki naturalne naszego miasta przed 100 - 150 laty. Od dłuższego okresu gromadzę informacje, wspomnienia, szkice dotyczące obrazu Ostrołęki, głównie ukształtowania terenu, warunków wodnych itp.

Ze zgromadzonych przeze mnie danych wynika, że XIX-wieczna Ostrołęka, skupiona nad brzegiem Narwi, otoczona była półkoleściami różnorodnymi rozlewiskami, stawami, mokradłami. Podobnie jak w całym regionie kurpiowskim tak i w mieście oraz na jego obrzeżach, tereny podmokłe przeplatały się z pagórkami, wzniesieniami, wydłami piaskowymi. Ze względu na ograniczony czas wystąpienia przedkładałam do protokołu przygotowany wykaz rozlewisk i mokradel istniejących niegdyś na terenie obecnej Ostrołęki. Spis zawiera 14 najbardziej istotnych, zlokalizowanych rozlewisk, które w sumie w poważnym stopniu utrudniały swobodne przemieszczanie się i dostęp do centrum miasta a tym samym do kościoła farnego.

Wspomniana sytuacja miała prawdopodobnie wpływ na wystawienie w odległym od Ostrołęki o 5 km Rzekuniu kościoła i stworzenie tam parafii. Wystarczy dodać, iż wszystkie miejscowości znajdujące się po lewej stronie rzeki Narew należały do parafii i gminy Rzekuń.

Rozrastająca się Ostrołęka, prowadzone tu prace urbanistyczne, realizowane tak przez zaborców, jak też później - w okresie międzywojennym i po II wojnie światowej powoli ale systematycznie niwelowały zarówno wydłmy pagórki jak i bagna. Współcześni mieszkańcy naszego miasta nie mogą już sobie wyobrazić pejzażu przedmieść ostrołęckich, terenów dzisiejszych osiedli np. Centrum czy Stacji.

Powiększające się miasto wymusiło jakby nowe podziały parafialne ale jest już osobne zagadnienie.

ROZLEWISKA W OSTROŁĘCE

- 1. ul. Traugutta** - rozlewisko osuszone w okresie po II wojnie światowej. Obecnie teren pracowniczych ogródków działkowych.
- 2. ul. Kołobrzaska** - rozlewisko zasypane w trakcie budowy tzw. Fabryki domów. Obecnie baza autobusowa MZK.
- 3. ul. Kościuszki, róg ul. Staszica** - rozlewisko wyschło samoistnie po I wojnie światowej. Obecnie skwerek.
- 4. ul. Bogusławskiego** - rozlewisko zasypane na polecenie władz niemieckich w 1916 r. Obecnie dworzec autobusowy PKS.
- 5. ul. Kopernika i ul. Inwalidów Wojennych** - rozlewisko zasypane przez żołnierzy rosyjskich w latach 1894 - 1896 w ramach prac przygotowawczych pod budowę cerkwi (piasek pochodził z tzw. Felkowej Górki). Obecnie Zespół Szkół Zawodowych Nr 1.
- 6. ul. Zawadzkiego** - rozlewisko zasypano przygotowując plac pod budowę bazy PKS. Wykorzystano do tego celu piasek z górki przy ul. ks. Pędzicha, obecnie znajduje się tu kaplica pw. Św. Franciszka.
- 7. ul. Steyera** - (strona zachodnia) rozlewisko wyschło samoistnie.
- 8. ul. Bohaterów Warszawy i ul. dr Kuklińskiego** - rozlewisko wyschło samoistnie.
- 9. ul. Różańska i ul. Przemysłowa** - rozlewisko wyschło w wyniku prac melioracyjnych, przeprowadzonych w latach 1960 - 1964. Obecnie wschodnia część osiedla Centrum III
- 10. ul. Słowackiego** - tzw. ławskie bagno osuszili więźniowie na polecenie władz okupacyjnych w 1940 r. Obecnie łąki.
- 11. ul. Kolejowa** - rozlewisko osuszone podczas prac melioracyjnych w 1960 r. Bagno rzekuńskie łączyło się z bagnem ławskim w okolicach dzisiejszego przejazdu kolejowego (trakt ostrowski) przed 1893 rokiem, tzn. przed wybudowaniem kolei ostrołęckiej.
- 12. ul. Artyleryjska** - rozlewisko wyschło samoistnie. Obecnie wschodnia strona ul. Madalińskiego - osiedle Centrum II.
- 13. Rozlewisko na Pomianie** - zasypano w trakcie budowy osiedla Pomian, po 1975 r..
- 14. ul. Łęczysk** - w 1904 r skierowano główny nurt rzeki Narew w obecne koryto. Dawna odnoga wyschła samoistnie.

Fot.1 W prezydium sesji zasiadli: (od prawej) prof. dr hab. Stanisław Litak, ks. dziekan mgr Zygmunt Żukowski, prof. dr hab. Jerzy Kloczowski, mgr Barbara Kalinowska, mgr Agnieszka Sagalo, mgr Maria Przytocka, prof. dr hab Eugeniusz Wiśniowski.

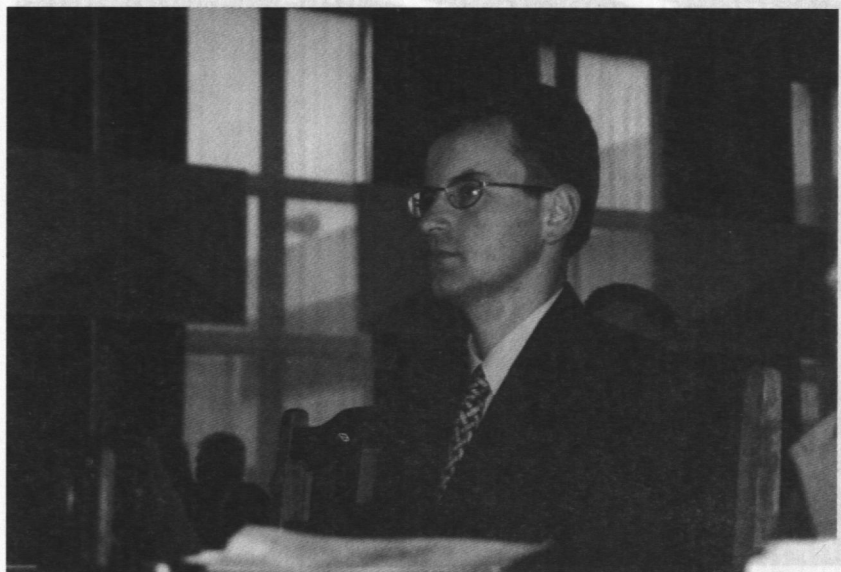
Fot.2 Referat wygłasza prof. dr hab. Jerzy Kloczowski

Fot.3 Ks. dziekan mgr Zygmunt Żukowski wygłasza referat nt: „Dzisiejszy obraz parafii.” hab Eugeniusz

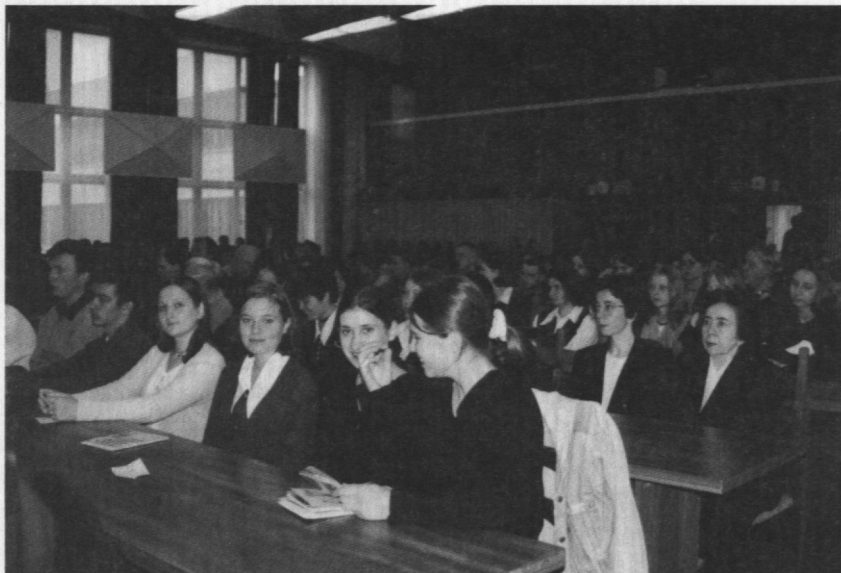
Fot.4 Ogólny widok sali - w pierwsz rzędzie siedzą ostrołęccy pisarze: Alfred Sierzputowski, mgr Edward Kupiszewski oraz Kierownik Delegatury Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Ostrołęce mgr inż. Janusz Romanowski i Dyrektor Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce Maria Samsel.

Fot.5 Prezydent Miasta Ostrołęki mgr Arkadiusz Czartoryski, podczas obrad Sesji.

Fot.6 Członkowie Zarządu OTN im. Adama Chętnika - dr Kazimierz Parszewski (Wiceprezes) i mgr Adam Białczak (członek zarządu).

Fot.7 Uczestnikami Sesji była również młodzież szkolna.
Na zdjęciu: uczniowie klasy II LE ZSZ nr 4 w Ostrołęce.

Fot.8 Uczennice klasy II LE ZSZ nr w Ostrołęce: Justyna Szydlík, Monika Bagińska i Ewelina Chelstowska
na tle zabytkowych monstracji parafialnych.